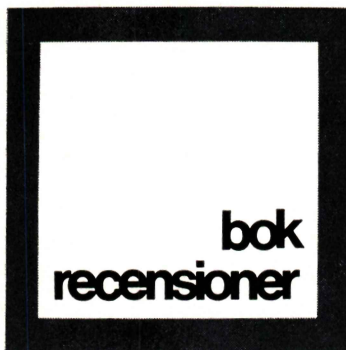

Själv mord

En antologi redigerad av
KERSTIN VINTERHED.

W & W-serien, 1968. 131 sidor.
Pris 12: 50.

Kerstin Vinterhed, socialreporter i Dagens Nyheter, har i W & W-serien Nu-aktuellt utgivit en "antologi" med titeln "Själv mord".

Eftersom det är ett av de första svenska populärvetenskapliga arbetena om själv mord, ställer man naturligtvis höga anspråk på dokumentation av framlagda fakta, överskådlighet i disposition och redovisning av eventuella kontroversiella ståndpunkter. Detta i all synnerhet som redaktören anger, att boken är skriven i en "självkritisk anda" med avseende på "bristerna i vår välfärd", och en annan av bokens författare, Gustav Jonsson, anger att boken tillkommit för att ge "saklig upplysning".

Tyvärr blir man besviken med avseende på de flesta förväntningar och anspråk. Självfallet är bidragen i antologin av mycket olika kvalitet. Gösta Hardings avsnitt om motiv och orsaker vid själv mord läser man med stort utbyte, och man är tacksam för hans vida utblickar inom psykiatri, psykologi, skönlitteratur, filosofi etc. Ulf Otto redogör sakligt och riktigt för egna och andras rön om själv mordshandlingar hos barn och ungdom. Birgitta Bluncks essä om "Mannen

på Katarinahissen" är välskriven och tankeväckande i många avseenden. Gustav Jonssons uppsats om "Vi och själv mordarna" belyser med skärpa några av de psykologiska krafter som är i verksamhet inom oss alla vid själv mordshandlingar.

Redaktören Kerstin Vinterhed har själv skrivit tre avsnitt i boken. Det första benämns "Själv mord i Sverige. Introduktion och statistisk överblick". Kapitalet bygger i stor utsträckning på sociologiska studier samt på vissa psykiatriska, psykologiska och medicinska fakta, vilka sparsamt redovisas och vars tyngd författaren ej förmått värdera. Avsnittet saknar källhänvisningar, vilket omöjliggör den icke-initierade läsaren att bilda sig en uppfattning om tillförlitligheten av uppgivna data och därur konstruerade tvärsäkra påståenden.

I ett annat avsnitt redovisar redaktör Vinterhed "Tre intervjuer om själv mord" och slutligen redogör hon i ett 5-sidigt kapitel för "Själv mordsförebyggande verksamhet i USA". Inte heller i detta avsnitt redovisas några källskrifter eller ursprunget till de grundvärderingar på vilka författaren bygger. Genom en sådan subjektiv selektion rycks grunden bort för en saklig polemik mot halvsanningar. Det blir helt omöjligt vare sig att instämma i eller opponera mot de påståenden som framförs.

Själv mordshandlingar hos oss själva, hos våra närmaste och hos våra medmänniskor bringar oss i emotionell gungning. Själv mordshandlingarna och deras förebyggande är därtill ett svårt och viktigt socialpsykiatriskt problem, som kräver kunskaper, insikter, allvar och medkänsla att handha. Några av antologikapitlen i Kerstin Vinterheds bok kan med glädje accepteras ur dessa synpunkter, andra borde inte ha publicerats.

Ruth W Ettlinger

Handikapporganisationer ur kurs

VILHELM EKENSTEEN

På folkhemmets bakgård

Prisma Verdandi, 1968. 102 sid.
Pris kr. 9:50

Rubriken är en kapitelrubrik i Vilhelm Ekensteens "På folkhemmets bakgård". Själv handikappad redovisar han med distans men indignation samhällets ihåliga och kvardröjande autoritära hjälpverksamhet. Arvet från välgörenhetstänkandet, organisationernas konkurrerande byråkratier och massmedias temporära och grunda engagemang belyses mot bakgrunden av en minoritets krav på jämlikhet och behov av gruppgemenskap. Boken är inte bara en välformulerad, bitande analys av försummelse — okunnighet eller ovilja, nedlåtenhet eller fantasilöshet — den diskuterar också ur olika infallsvinklar de handikappades egna möjligheter att riva murar och fördomar. Även om Stiftelsen Focus bidragit med en kartläggning av bostads- och sysselsättningssvårigheterna (presenterad i SMT nr 6, 1968) och projekterat servicehus för de svårt fysiskt handikappade, finns det risk för att dessa åtgärder får en engångskaraktär. Av detta skäl och på grund av samhällets notoriska tungroddhet vill förf. stimulera till en debatt om alternativa lösningar. Han för fram KRUM-verksamheten som en lämplig modell. Om denna idag är ett välvalt föredöme är osäkert. Däremot är det uppenbart att Ekensteens synpunkter förtjänar att nå ut, i första hand till de handikappade själva, i övrigt till oss andra. Men den skär i den aningslösa förträffligheten.

Robert Olin